



## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Dukesa a členov senátu JUDr. Juraja Semana, JUDr. Margity Fridovej, JUDr. Jany Zemaníkovej a JUDr. Zuzany Ďurišovej, v právnej veci žalobkyne **V.B.**, bývajúcej v K., Č.X., zastúpenej JUDr. Ľ.V., K.Š.X., proti žalovanému **Stavebné bytové družstvo H.X., K. v likvidácii, K., Č.X.**, o neplatnosť vylúčenia z družstva, ktorá sa viedla na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 11 Cb 1157/99, na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2005, č. k. 7 Obo 281/2004–159, takto

### rozhodol:

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu sa **zrušuje** a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie:

Rozsudkom z 19. mája 2004 č. k. 11 Cb 1157/99–131 Krajský súd v Košiciach vyhlásil, že rozhodnutie zhromaždenia delegátov žalovaného družstva z 23.6.1998, ktorým bola žalobkyňa z družstva vylúčená, je neplatné. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalovaný žalobkyňu z družstva vylúčil preto, že žalobkyňa v roku 1997 neplatila

nájomné za čas dlhší ako tri mesiace. Žalovaný ako dôkaz predložil upomienku z 10.2.1998, ktorá bola žalobkyni doručená 16.2.1998, s poučením, že podľa stanov môže byť z družstva vylúčená. Listina nie je z roku 1997, ktorá by predchádzala neplneniu povinnosti pre naplnenie znaku opätovnosti a výstrahy. Žalovaný tak nepreukázal splnenie podmienok uvedených v § 231 Obch. zák., ktoré by odôvodňovali vylúčenie žalobkyne z družstva. Uvedené podmienky nemôžu byť nahradené odkazom na povinnosti člena družstva.

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudkom zo 16.6.2005 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Rozhodol tak s odôvodnením, že pre posúdenie dôvodnosti žaloby, ktorou žalobkyňa žiadala vyslovenie neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia delegátov, je rozhodujúce splnenie podmienky uvedenej v § 242 Obch. zák. Predstavenstvo družstva rozhodlo o vylúčení žalobkyne 20.5.1998. Žalobkyňa rozhodnutie o vylúčení prevzala 3.8.1998. Proti rozhodnutiu sa žalovaná odvolala 15.9.1998. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že právna úprava vyjadrená v § 231 Obch. zák. o zániku členstva v družstve má prednosť pred všeobecnou úpravou, vyjadrenou v § 242 Obch. zák. Ustanovenie § 231 ods. 3 Obch. zák. rieši zánik členstva vylúčením, rozhodnutím predstavenstva. Proti rozhodnutiu možno podať odvolanie, o ktorom rozhoduje členská schôdza. Ak potvrdí rozhodnutie predstavenstva, nastupuje postup člena proti potvrdzujúcemu uzneseniu podľa § 242 Obch. zák. Vyrozumenie o uznesení zhromaždenia delegátov z 23.6.1998 žalobkyňa prevzala 7.10.1999. Keďže nebola prítomná na zhromaždení delegátov, mala podľa § 242 Obch. zák. do jedného mesiaca od konania zhromaždenia oznámiť predstavenstvu námietku. Žalobkyňa nepreukázala, že námietku oznámila predstavenstvu. Podaním z 19.4.2000 rozšírila pôvodnú žalobu (žiadala ňou určenie neplatnosti uznesenia predstavenstva z 19.3.1998) o návrh, že aj rozhodnutie zhromaždenia delegátov z 23.6.1998 je neplatné. Podľa § 242 Obch. zák. pritom možno žalobu na určenie neplatnosti uznesenia členskej schôdzy podať na súd len do jedného mesiaca odo dňa, keď člen požiadal o zaprotokolovanie námietky, alebo od oznámenia námietky predstavenstvu. Žalobkyňa podala, resp. rozšírila žalobu o vyslovenie neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia delegátov po zákonom stanovenej lehote.

Rozhodnutie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 2.8.2005.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. V dovolaní uviedla, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní vychádzal zo správneho názoru, že ustanovenie § 231 Obch. zák. má vo vzťahu k § 242 Obch. zák. povahu špeciálnej úpravy a má preto prednosť pred úpravou všeobecnou. Poukázala na dôvodovú správu k § 231 ods. 3 a 4 Obch. zák., podľa ktorej rozhodnutie členskej schôdze nadobúda platnosť dňom doručenia písomného oznámenia o vylúčení člena, ktorého sa týka. Je v jeho záujme, ak sa domnieva, že uznesením boli porušené právne predpisy alebo stanovy, aby podal návrh na zrušenie uznesenia na súd čo najskôr. Poukázala tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10.5.2005 vydané pod sp. zn. 5 Obo 13/04 v obdobnej veci, proti rovnakému žalovanému, kde len žalobca bol iný. V uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky vec posúdil podľa § 231 ods. 3 a 4 Obch. zák. Odvolací súd oprel svoje rozhodnutie o § 242 Obch. zák., nevysporiadal sa však s tým, akým spôsobom bolo zvolané zhromaždenie delegátov, či priamym oznámením všetkým členom družstva alebo výveskou a či žalobkyňa mala možnosť zúčastniť sa zhromaždenia a podať námietku, na ktorej nedostatok poukazuje odvolací súd. Z uvedených dôvodov žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O.s.p.), po zistení, že boli splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 1 O.s.p., vec preskúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania v napadnutom rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu, že postup nasledujúci po rozhodnutí členskej schôdze družstva, ktoré nevyhovelo odvolaniu člena družstva proti rozhodnutiu predstavenstva o vylúčení, sa spravuje ustanovením § 242 Obch. zák. Ustanovenie § 231 Obch. zák. je súčasťou hlavy II, dielu II, druhej časti Obchodného zákonníka. Diel II upravuje vznik a zánik členstva

v družstve. V súvislosti so zánikom členstva, okrem iného, upravuje aj zánik členstva jednostranným úkonom družstva – vylúčenie. Stanovuje orgány, do kompetencie ktorých patrí rozhodovanie v súvislosti s vylúčením z družstva, vrátane postupu v prípade, že člen s vylúčením z družstva nesúhlasí. Proti rozhodnutiu predstavenstva o vylúčení, ktoré musí byť členovi družstva oznámené, môže podať odvolanie, o ktorom rozhoduje členská schôdza (podľa stanov žalovaného zhromaždenie delegátov). Ak členská schôdza odvolaniu člena nevyhoví, môže sa obrátiť na súd a žiadať, aby uznesenie členskej schôdze vyhlásil za neplatné (§ 231 ods. 3 a 4).

Z porovnania uvedenej úpravy s § 242 Obch. zák. je zrejmé, že § 231 upravuje členskú schôdzu so špecifickým predmetom rokovania a so špecifickým postavením. Predmetom rokovania členskej schôdze podľa § 231 Obch. zák. je vždy len rozhodovanie o odvolaní proti rozhodnutiu predstavenstva družstva o vylúčení člena družstva. Nie je tým vylúčené, že na jednom rokovaní členskej schôdze budú prerokované aj iné otázky. Osobitný charakter však bude mať len tá časť členskej schôdze, ktorá rozhodovala o odvolaní.

Zvláštny charakter členskej schôdze je v tejto časti daný aj tým, že ako orgán družstva má v tomto prípade, na rozdiel od bežnej členskej schôdze, charakter odvolacieho orgánu a konanie pred ňou povahu opravného konania. Uvedenými znakmi sa úprava členskej schôdze podľa § 231 líši od všeobecnej úpravy v § 242 Obch. zák. V prípade upravenom v § 231 Obch. zák. sa preto neuplatnia ustanovenia § 242 Obch. zák., vyžadujúce zaprotokolovanie námietky na členskej schôdzi, alebo jej oznámenia predstavenstvu do jedného mesiaca od konania členskej schôdze, ani jednomesačná lehota stanovená pre uplatnenie návrhu na súde. Bez ďalšej úpravy podmienok konania takejto schôdze (napr. ako sa zabezpečuje možnosť člena, ktorý podal odvolanie zúčastniť sa schôdze, dokedy a ako sa mu má rozhodnutie doručiť), by bola požiadavka podania námietky neuskutočniteľná a znamenala by často odňatie práva vylúčeného člena na súdne preskúmanie rozhodnutia o vylúčení. V prejednávanej veci by znamenala, že právo žalobkyne na podanie návrhu na súd by zaniklo skôr, ako jej bolo rozhodnutie zhromaždenia delegátov oznámené a mohla sa o výsledku rozhodnutia o odvolaní dozvedieť. Napokon, ak by sa mali ustanovenia

§ 242 uplatniť aj na členskú schôdzu, rozhodujúcu o odvolaní proti vylúčeniu, bolo ustanovenie § 231 ods. 4 zbytočné.

Obdobný právny názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí z 30.10.1997, vydanom pod sp. zn. 1 Obo 154/97, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č.15/1997. V rozhodnutí uviedol, že ak člen družstva, ktorý bol rozhodnutím členskej schôdze z družstva vylúčený, podal návrh, aby súd vyhlásil rozhodnutie členskej schôdze o vylúčení za neplatné (§ 231 ods. 4 Obchodného zákonníka), nemôže súd návrh zamietnuť s odôvodnením, že navrhovateľ nepožiadal o zaprotokolovanie námietky na členskej schôdzi, ktorá uznesenie o jeho vylúčení prijala, alebo že námietku neoznámil predstavenstvu do jedného mesiaca od konania tejto schôdze (§ 242 Obchodného zákonníka).

Odvolací súd vychádzajúc z iného právneho názoru sa dôvodnosťou žaloby z iných (najmä vecných) hľadísk nezaoberal. Z uvedených dôvodov rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Dovolací súd ho preto podľa § 243b ods. 1, ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného a dovolacieho konania.

**P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.**

V Bratislave dňa 31. marca 2008

**JUDr. Peter Dukes, v. r.**  
predseda senátu